

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/468/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216207520
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1216207520.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Bianky Gelačíkovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci manželky: A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX H., zastúpená advokátskou kanceláriou JUDr. DANIEL CHOVANEC, s.r.o., Čajakova 25, 811 05 Bratislava, IČO: XX XXX XXX proti manželovi: H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. 2, XXX XX R., zastúpený advokátkou JUDr. Denisou Jánošíkovou, Klincová 5, Bratislava, IČO: XX XXX XXX o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom: G. R., nar. XX.XX.XXXX a G. R., nar. XX.XX.XXXX, obom zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, na odvolanie manželky proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava II, č.k. 27P/62/2016-203 zo dňa 15.02.2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku II., III., V. m e n í tak, že

súd zveruje maloletú G. R., nar. XX.XX.XXXX a maloletú G. R., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletej G. R., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške XX eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci do rúk matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletej G. R., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške XX eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci do rúk matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi G. R., nar. XX.XX.XXXX a G. R., nar. XX.XX.XXXX počas bežného školského roka s výnimkou sviatkov a prázdnin určených vyhláškou Ministerstva školstva SR:

-každý párný týždeň v kalendárnom roku od piatku od 17.00 hod do nedele do 19.00 hod. a každý nepárný týždeň v kalendárnom roku nasledujúci po 2. párnom týždni v kalendárnom roku od piatku od 17.00 hod. do nedele do 19.00 hod.,

-počas jarných prázdnin každý kalendárny rok počnúc posledným dňom školského vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do posledného dňa školských prázdnin do 19.00 hod.,

-počas Veľkonočných prázdnin v každom nepárnom roku počnúc posledným dňom školského vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do soboty predchádzajúcej Veľkonočnej nedele do 19.00 hod.,

-počas Veľkonočných prázdnin v každom párnom roku počnúc sobotou, ktorá nasleduje po Veľkom piatku od 19.00 hod. do utorka, ktorý nasleduje po Veľkonočnom pondelku do 19.00 hod.,

- počas letných prázdnin každý rok od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 19.00 hod.,

-počas jesenných prázdnin každý kalendárny rok počnúc posledným dňom školského vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do posledného dňa školských prázdnin do 19.00 hod.,

-počas Vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý nepárný kalendárny rok od 23.12. od 19.00 hod. do 30.12. do 19.00 hod.,

-počas zimných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od 27.12. od 09.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roku do 19.00 hod.,

s tým, že miestom odovzdania a prevzatia maloletých detí počas prázdnin a sviatkov je bydlisko matky a počas bežného školského roka je miestom odovzdania maloletých detí bydlisko matky a miestom prevzatia maloletých detí bydlisko otca.

Matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 27P/62/2016-203 zo dňa 15.02.2018 rozviedol manželstvo účastníkov konania A. R., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX a H. R., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu R. - H., vo zväzku 5, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX. Maloletú G. R., nar. XX.XX.XXXX a maloletú G. R., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že striedavá osobná starostlivosť rodičov sa bude realizovať v týždenných intervaloch tak, že po prvýkrát si deti prevezme do starostlivosti otec v piatok nasledujúci po právoplatnosti tohto rozsudku o 18.00 hod a následne sa rodičia budú striedať v starostlivosti vždy v piatok o 18.00 hod, pričom k odovzdaniu a prevzatiu detí bude dochádzať v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča. Oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Výživné rodičom neurčil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie priznal znalkyni PhDr. L. T. znalečné XXX,XX euro. Manželke uložil povinnosť zaplatiť na účet znalkyni E XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX sumu XX,XX euro do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že z preddavku uhradeného manželkou evidovaného na tamojšom súde pod variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX sumu XXX euro vyplatí účtáreň tamojšieho súdu na účet znalkyne E XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Manželovi uložil povinnosť zaplatiť na účet znalkyne E 0XXX XXXX XXXX XXXX XXXX sumu XXX,XX euro do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine, § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 4 veta prvá, 6, § 75 ods. 1 veta prvá, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Poukázal na čl. 18 ods. 1 Dohovoru OSN o právach dieťaťa, čl. 36 Listiny základných práv a slobôd. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo účastníkov konania si neplní základné funkcie dané Zákonom o rodine, manželia nežijú v spoločnej domácnosti, neposkytujú si pomoc a oporu, nevytvárajú zdravé rodinné prostredie, v ktorom by vychovávali svoje maloleté deti a ani jeden z účastníkov konania nemal záujem zotrvať v nefunkčnom zväzku, teda neexistuje nádej, že by sa ich nezhody mohli urovnať a že by mohlo dôjsť k obnoveniu ich manželského spolužitia. Manželstvo účastníkov rozviedol, príčinu rozvratu manželstva ustálil v rozdielnosti povahových vlastností, názorov a záujmov manželov a ich nezáujem nájsť z manželskej krízy spoločné riešenie, keď kríza vyústila k fyzickému útoku na manželku. Pri rozhodovaní o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode prihliadal na právo dieťaťa byť vypočuté v každom súdnom konaní, potrebu prihliadať na názory maloletého dieťaťa s ohľadom na jeho vek, rozumovú a citovú vyspelosť a záujem maloletých detí. Konštatoval, že maloleté deti boli viackrát vypočuté pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, z ich vyjadrení je zrejmé, že by boli najradšej, keby žili všetci spolu a aby sa rodičia už nehádali, pričom obe deti majú vytvorený pozitívny vzťah s matkou aj s otcom. Mal v konaní preukázané, že obaja rodičia sú schopní aj ochotní sa o maloleté deti riadne starať, k čomu majú obaja vytvorené primerané osobnostné aj materiálne podmienky. Za nepreukázané vyhodnotil tvrdenia matky, že otec sa o deti postarať nedokáže, nevie im plnohodnotne navariť, starostlivosť často preberajú jeho rodičia, deti sa ho boja, trpia psychickou traumou z obdobia, keď ešte žili v jednej domácnosti a otec ju fyzicky napádal. Priklonil sa k záverom znaleckého posudku PhDr. T., ktorá žiadne patológie v správaní otca nezistila, konštatovala, že manžel bol brachiálny voči svojej manželke, v čase manželskej krízy, nikdy nie voči deťom, nezistila, že by mali deti pred svojim otcom strach. Poukázal na to, že matka nemôže očakávať, že otec bude kopírovať jej spôsob starostlivosti o deti, jej výchovné metódy, nemôže považovať iné výchovné metódy za neprípustné a nezlučiteľné so záujmami maloletých detí len, že nespĺňajú jej predstavy. Konštatoval, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom a obaja rodičia majú právo vychovávať svoje deti v zhode s vlastnými názormi a vlastným presvedčením. Mal preukázané napäté vzťahy medzi rodičmi, ktorí nevedia spolu komunikovať. Dal do pozornosti, že pri striedavej osobnej starostlivosti budú rodičia nútení vzájomne kooperovať a komunikovať. Poukázal na judikatúru

Ústavného súdu Českej republiky, z ktorej vyplýva, že chýbajúca kvalifikovaná komunikácia medzi rodičmi nesmie byť prekážkou zavedenia striedavej osobnej starostlivosti o dieťa. Znamenalo by to porušenie základného práva jedného z rodičov vychovávať svoje dieťa v zmysle čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a tiež porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 36 Listiny základných práv a slobôd. Konštatoval, že obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloleté deti so zameraním sa na ich charakterové vlastnosti, výchovné schopnosti a zodpovednosť rodičov, otec je schopný a ochotný komunikovať vo veci striedavej osobnej starostlivosti, je schopný participovať a kooperovať na výchove detí, naopak matka so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasí a je presvedčená, že otec výchovu dcér bez pomoci rodičov nezvládne. Dospel k záveru, že návrh otca na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti je prejavom jeho skutočnej vôle vykonávať rodičovské práva a tak garantovať zdravý vývoj oboch dcér. Konštatoval, že otec si uvedomuje, že vo výchove detí je rovnako dôležitá matka ako aj otec, oľutoval incident, pre ktorý bol odsúdený. Rovnako konštatoval, že je pravdou, že odsúdenie pre úmyselnému prečin výtržníctva svedčí v neprospech otca, v neprospech matky zasa skutočnosť, že s deťmi odišla z R. do H. bez súhlasu otca, pričom incident, ktorý sa odohral v máji 2016 bol výlučne medzi rodičmi, ktorí by nemali zaťažovať svoje deti do konfliktov. Mal preukázaný záujem otca venovať sa deťom, tráviť s nimi voľný čas a jeho snahu o nepererušenie blízkych citových väzieb. Nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou vyhodnotil ako nedostatočne odôvodnený s prihliadnutím na názor detí, ktoré sa vyjadrili rovnako pozitívne k osobe otca aj matky a nevedeli si vysvetliť, prečo sa odsťahovali do H., podrobujú sa rozhodnutiam matky, napriek tomu že nechápu, prečo nemôžu tráviť viac času s otcom. Rovnako prihliadal na vyjadrení detí aj v rámci znaleckého dokazovania. Nestotožnil sa s námietkami matky voči znaleckému posudku, zohľadňujúc vykonané kompletne psychodiagnostické vyšetrenie všetkých členov rodiny znalkyňou, skutočnosť, že deti od narodenia až do roku 2016, t.j. do svojich 6 resp. 8 rokov veku, žili v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, na oboch boli rovnako zvyknuté, vedia porovnať obdobie, keď žili s oboma rodičmi s obdobím, keď žijú len s matkou, ktorá ich vytrhla so svojho zázemia, z mesta, predškolského, resp. školského zariadenia, do ktorého boli začlenené. Konštatoval, že matka spôsobila stav, keď sú deti vzdialené od svojho doterajšieho bydliska a od otca. Prihliadol na túžbu detí, že najradšej by boli všetci spolu, a v prípade rozchodu rodičov, si želajú tráviť rovnaký čas s mamou, aj s otcom. Zohľadnil konštatovanie znalkyne, že u maloletej G. je prítomnosť intrapsychického konfliktu lojality voči matke (bez jej prítomnosti verbalizovala záujem o striedavú starostlivosť a v prítomnosti matky preferovala výlučnú starostlivosť matky z dôvodu, že vo H. má zvieratá), obe deti majú intelektové schopnosti v pásme priemeru, resp. lepšieho priemeru. Súd prvej inštancie ako negatívnu vyhodnotil skutočnosť, že rodičia vťahujú deti do svojich konfliktov a zbytočne ich zaťažujú a traumatizujú. Neprihliadol na nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou aj z dôvodu, že deti by museli navštevovať dve rôzne školy, čo by bolo pre ne veľmi náročné aj pre ich poruchu pozornosti. Poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky vydaný dňa 30. mája 2014 (sp. zn. I. ÚS 1506/13), ktorý sa zaoberal definovaním záujmu maloletého dieťaťa s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, o. i. zdôraznil, že záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov so záverom, že veľká vzdialenosť medzi bydliskami obidvoch rodičov nie je sama o sebe dôvodom, ktorý by vylučoval vhodnosť striedavej výchovy maloletého dieťaťa. Poukázal na to, že matka od doby, kedy sa odsťahovala do H., cestuje denne za prácou do E. vzdialeného od R. iba 26 km, na pojednávaní tvrdila, že po rozvode manželstva si hodlá vo H. postaviť rodinný dom, ak teda má dostatok vlastných finančných prostriedkov na kúpu pozemku a stavbu rodinného domu, mohla by svoje rozhodnutie kvôli deťom prehodnotiť a svoje finančné prostriedky použiť na kúpu bytu v R., aby deti nemuseli denne cestovať z H. do R., kde istotne rodičia nájdu vhodnú školu, ktorá by zodpovedala požiadavkám maloletých detí pre ich poruchu pozornosti, resp. logopedické problémy. Zdôraznil, že matka si musí uvedomiť, že rodinu netvorí len ona sama, ale aj jej dve deti a ich otec, preto svoje záujmy a plány musí prispôbiť aj ostatným členom a neočakávať, že všetci sa budú prispôsobovať jej potrebám. Poukázal na to, že v dnešnej dobe nie je výnimočné, že výchova dieťaťa už nie je výhradne alebo prevažne v rukách matky, čomu musí zodpovedať aj riešenie situácii, kedy sa manželstvo rozpadne a je nevyhnutné zabezpečiť následnú výchovu maloletých detí. Ak si rovnaký rozsah starostlivosti oboch rodičov želajú deti samé, mali by rodičia svojou láskou k deťom preukázať, že im predovšetkým záleží na svojich deťoch a urobia všetko preto, aby ich deti boli šťastné a spokojné. Dospel k záveru, že pre deti bude najvhodnejšie ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, vzhľadom na ich pozitívny citový vzťah k obom rodičom, záujem rodičov o deti, keď obaja majú schopnosť sa o svoje deti postarať, v záujme zachovania blízkych väzieb aj s ostatnými členmi rodiny či už zo strany matky, ako aj zo strany otca. Apeloval na rodičov, aby sa pokúsili zlepšiť ich komunikáciu, uznávať rolu a dôležitosť druhého rodiča, pričom napäté vzťahy medzi rodičmi, bez ohľadu na formu osobnej starostlivosti, budú

vždy negatívne vplývať na psychický vývoj dieťaťa. Oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v súlade s ustanovením § 28 Zákona o rodine. Výživné na maloleté deti neurčil s prihliadnutím na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, v rovnakých časových intervaloch. Mal preukázané, že matka je zamestnaná a dosahuje priemerný mesačný príjem vo výške XXX eur netto, nevlastní žiadne nehnuteľnosti, hodlá si vo H. postaviť rodinný dom, otec zarába v priemere mesačne XXX eur netto, je výlučným vlastníkom 4-izbového bytu v R.. Rovnako mal preukázané, že na maloleté deti sú bežné výdavky spojené s návštevou školy, na školské pomôcky XX eur mesačne na každé dieťa, krúžky X eur mesačne na každé dieťa, strava v škole XX eur na každé dieťa, G. návšteva logopédie XX eur mesačne a rehabilitácia XX eur mesačne. O trovách konania rozhodol súdu podľa § 52 CMP. Zároveň rozhodol o priznaní odmeny znalkyni PhDr. L. T. ustanovenej v konaní na vypracovanie znaleckého posudku. Výšku znalečného v sume XXX,XX eur vyúčtovanú znalkyňou podľa príslušných ustanovení vyhlášky MS SR č. 491/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch považoval za správnu a primeranú. Oboch rodičov zaviazal k úhrade znalečného s poukazom na ust. § 253 ods. 2, 3 CSP, a analogicky vzhľadom na novú procesnú právnu úpravu vo vzťahu k ust. § 148 O.s.p.. Konštatoval, že uznesením zo dňa 14.12.2016, č.k. 27P/62/2016-73 uložil obom účastníkom povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, každému vo výške XXX eur, pretože bolo v záujme oboch rodičov, aby bola otázka úpravy ich rodičovských práv a povinností k deťom pre ich nezhody a diametrálne odlišné názory, vyriešená. Manželka uhradila dňa 10.01.2017 preddavok vo výške predpísanej sumy XXX eur, manžel preddavok na znalecké dokazovanie neuhradil. Znalkyni priznal vyúčtovanú odmenu, ktorej úhrada bude realizovaná z preddavku zloženom manželkou v sume XXX eur s tým, že doplatí časť vo výške XX,XX eur a manželovi, ktorý preddavok neuhradil, uložil povinnosť zaplatiť na účet znalkyni polovicu vyúčtovanej sumy t.j. XXX,XX eur.

3. Proti tomuto rozhodnutiu v časti o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, výkone striedavej osobnej starostlivosti, výživnom a trovách konania, podala odvolanie matka prostredníctvom právneho zástupcu. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutých výrokoch tak, že maloletá G. R. a G. R. budú zverené do osobnej starostlivosti matky, otcovi bude uložená povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške XX eur na každé dieťa, otec bude oprávnený stretávať sa s maloletou G. a G. každý nepárny týždeň od piatku od 17.00 hod do nedele do 19.00 hod., počas jarných prázdnin každý rok od soboty predchádzajúcej prvému dňu jarných prázdnin (t.j. pondelka) od 09.00 hod. do nasledujúcej soboty, ktorá nasleduje po poslednom dni jarných prázdnin (t.j. do piatku) do 19.00 hod., počas Veľkonočných prázdnin v každom nepárnom roku od stredy, ktorá predchádza Veľkému piatku od 19.00 hod. do soboty, ktorá nasleduje po Veľkom piatku do 19.00 hod., počas Veľkonočných prázdnin v každom párnom roku od soboty, ktorá nasleduje po Veľkom piatku od 19.00 hod. do utorka, ktorý nasleduje po Veľkonočnom pondelku do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 01.07. od 09.00 hod. do 16.07. do 19.00 hod. a od 01.08. od 09.00 hod. do 16.08. do 19.00 hod., počas jesenných prázdnin každý rok odo dňa predchádzajúceho prvému dňu jesenných prázdnin od 19.00 hod. do posledného dňa jesenných prázdnin do 19.00 hod., počas Vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 19.00 hod. do 30.12. do 19.00 hod., počas zimných prázdnin každý párný rok od 30.12. od 09.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roku do 19.00 hod. s tým, že miestom odovzdania a prevzatia maloletých detí bude bydlisko matky s výnimkou styku otca s maloletými počas bežného roka každý nepárny týždeň, kedy bude miestom odovzdania detí po styku bydlisko otca, ak sa toto bude nachádzať na území Bratislavy, inak bydlisko matky. Navrhla rozhodnúť, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ani na odvolacom súde. Namietala, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a nesprávne, resp. neúplne zistil skutočný stav veci. Mala za to, že pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov nie sú splnené všetky zákonné podmienky podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie, ktorý poukázal na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 30.05.2014 sp. zn. I ÚS 1506/13 a zároveň dala do pozornosti nález Ústavného súdu ČR zo dňa 30.12.2014 sp. zn. I ÚS 1554/14, ktorý považovala za použiteľný v danom prípade. Vyslovila názor, že obidvaja rodičia nespĺňajú v rovnakej miere kritériá pre výkon striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Poukázala na to, že otec spáchal násilný trestný čin voči nej za účasti oboch maloletých detí, za čo bol právoplatne odsúdený. Jeho schopnosť zabezpečiť vývoj maloletých a ich fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby nie je splnená rovnakou mierou ako u nej. Poukázala na to, že ohrozenie vývinu detí zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity matky ako ich blízkej osoby je podľa čl. 5 písm.

e/ Zákona o rodine je jedným zo základných kritérií pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti dala do pozornosti uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2000/15 zo dňa 27.10.2015 a zdôraznila, že už iba s ohľadom na otcom spáchaný násilný trestný čin voči nej nemôže byť otec rovnako spôsobilý na výchovu detí. Závery znalkyne PhDr. L. T. (znalecký posudok č. 24/2017 zo dňa 27.10.2017) považovala za nedôveryhodné a spochybňujúce, keďže znalkyňa v rámci psychodiagnostického vyšetrenia otca uviedla, že „v afektívne napätých situáciách nemožno vylúčiť epizodický neadekvátne správanie otca“. Namietala, že znalkyňa sa mala zaoberať aj konaním otca a trestným skutkom spáchaným otcom, mala danú problematiku skúmať, zaoberať sa ňou podrobnejšie a vyjadriť sa k tomu, či nehrozí ďalší atak zo strany otca voči nej alebo deťom. Namietala, že pre závery znaleckého posudku chýbajú riadne zistenia znalca, nakoľko znalkyňa nevykonala potrebné šetrenia ohľadom starostlivosti otca o maloleté, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie stravovania, vzdelávania, výchovy a ich zdravotný stav. Uviedla, že znalkyňa síce konštatuje, že otec dokáže deti zaujať a urobiť im program, avšak nevenuje sa otázke, ako je otec schopný starať sa o deti počas pracovných dní. Poukázala na to, že rodičia nevedia spolu komunikovať a pri odovzdávaní maloletých detí dochádza k vypätým stresovým situáciám. Dala do pozornosti vyjadrenia otca v konaní vedenom pod sp. zn. 27P/16/2017, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí (otázka základných škôl). Poukázala na vyjadrenie riaditeľky školy, ktorá uviedla, že po jednej návšteve u otca bola G. veľmi frustrovaná a citovo rozladená, kvôli výrazom akými ju otec nazval, u otca si úlohy nerobí. Vyslovila názor, že súd prvej inštancie mal doplniť znalecké dokazovanie, urobiť dopyt na obe základné školy, ktoré deti navštevujú, dopyt na všeobecného lekára a psychiatra MUDr. G. T., v ktorej ambulancii sú obe deti sledované. Spochybnila zisťovanie názoru maloletých detí vykonaného v konaní, vzhľadom na protichodné vyjadrenia maloletých detí pred znalcom a pred kolíznym opatrovníkom. Žiadala o doloženie úradného záznamu o vykonanom pohovore s maloletými deťmi zo dňa 14.02.2018, ktorý záznam nebol súdu na poslednom pojednávaní predložený. Vyslovila názor, že treba prihliadať nielen na vek detí, ale aj skúmať ich spôsobilosť vyjadriť sa. Mala za to, že v danom prípade nemožno žiadnemu z vyjadrení detí priložiť vyššiu váhu, keďže ich menili. Namietala, že znalkyňa, ako psychológ, sa nevyjadrila k spôsobilosti a schopnosti detí samostatne vyjadrovať svoje názory a k prípadnej možnosti ich ovplyvňovania. Zároveň dala do pozornosti konštatovanie znalkyne, že u maloletej G. je spôsob uchopenia reality ešte nedostatočne zrelý, chýba primeraný nadhľad. Namietala, že znalkyňa nezisťovala negatívny vplyv páchanej trestnej činnosti otca voči nej, na psychický stav detí a obavy detí pred otcom. Poukázala na to, že znalecký posudok vypracovaný v októbri 2017, bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie neaktuálny, pričom psychodiagnostické vyšetrenie detí bolo zrealizované 21.03.2017, v čase, kedy bolo aplikované neodkladné opatrenie o styku otca s maloletými deťmi bez prespatia. Poukázala na súčasné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/35/2017, 11CoP 36/2017-230, o úprave styku otca s deťmi a ďalšie neodkladné opatrenie upravujúce styk v čase letných prázdnin. Mala za to, že vzhľadom na vyjadrenie znalkyne upraviť čo najširší styk otca s maloletými deťmi, je zrejmé, že preferuje zverenie detí do starostlivosti matky. Poukázala na skutočnosť, že v súčasnosti majú rodičia bydliská vzdialené od seba 132 km, deti bývajú s ňou vo H., otec býva v R.. Za nepochopiteľné považovala závery súdu prvej inštancie, ktorými ju núti presťahovať sa do R. a zároveň prejedikuje svoje rozhodnutie v konaní o podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí, ktoré je momentálne prerušené do skončenia daného konania. Zdôraznila, že o tom, kde bude bývať, rozhoduje ona sama a v jej záujme je myslieť aj na záujem maloletých detí. Uviedla, že jej matka jej podaruje svoj pozemok za účelom zabezpečenia bývania maloletým deťom, na kúpu domu nemá vlastnú hotovosť, vezme si úver. Zdôraznila, že deti navštevujú školu vo H. a U.. Vyslovila názor, že v prípade, ak odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvej inštancie nastane stav, ktorý by nebol v záujme maloletých detí, keďže otec by musel deti vozit' z R. do U. v čase, keď budú počas týždňa v jeho starostlivosti, čo by značne narušilo ich denný režim. Za rozporné so záujmom detí považovala návštevu dvoch základných škôl. Zdôraznila, že oba deti majú poruchu pozornosti, sú vedené v ambulantnej starostlivosti psychiatricky, G. má logopedické problémy a G. dysgrafiou. Mala za to, že podľa súdnej praxe je možná striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti len v prípade, ak žijú rodičia v jednom meste. Poukázala aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý vyslovil stanovisko proti striedavej osobnej starostlivosti o deti, vzhľadom na vzdialenosť bydlísk rodičov, avšak za nepochopiteľný považovala jeho návrh na zverenie detí do starostlivosti otca. Poukázala na to, že medzi rodičmi existuje nepriateľské prostredie a neschopnosť, resp. neochota vzájomne sa dohodnúť a komunikovať o záležitostiach detí, striedavá starostlivosť nezabezpečí stabilitu budúceho výchovného prostredia. Zdôraznila, že do H. sa neodšťahovala z dôvodu, aby vytrhla deti zo starostlivosti otca, ale v dôsledku násilného trestného činu otca voči nej, keďže mala vážnu obavu o zdravie, život seba a detí, ktoré boli svedkami ataku. Uvedomuje si, že pochybila a mala podať návrh na súd na

odsúhlasenie zmeny škôl a bydliska detí a návrh na neodkladné opatrenie v tejto veci, ale prežívala hektické obdobie a konala v pude sebazáchovy a ochrany vlastných detí. Zmena bydliska detí nebola pre ne veľkou zmenou, keďže vo H. trávili každé prázdniny a často tam chodili na víkendy. Uviedla, že deti majú dobré sociálne zázemie v školách, kde majú možnosť seberealizácie, navštevujú krúžky a kontaktujú sa s kamarátmi. Tvrdenia otca o sociálnych vzťahoch v R. považovala za zavádzajúce a ich kontakt s rodinnými príslušníkmi zo strany otca za sporadický.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Alternatívne, vzhľadom na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, obe maloleté deti zveriť do jeho osobnej starostlivosti. Tvrdenia matky o tom, že nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti považoval za nepravdivé a nepreukázané. V súvislosti s nálezom Ústavného súdu ČR zo dňa 30.12.2014 sp. zn. I. ÚS 14554/15 potvrdil, že bol uznaný vinným za spáchanie úmyselného prečinu podľa § 354 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 písm. d/ Trestného zákona, t.j. trestný čin výtržníctva, čiže sa nedopustil žiadneho domáceho násillia. Uviedol, že uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. OT/212/2016 zo dňa 09.03.2018 súd vyslovil, že podľa § 50 ods. 4 Tr. zákona sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia osvedčil a podľa § 50 ods. 7 Trestného zákona sa naňho hľadí ako keby nebol odsúdený. Uviedol, že si uvedomuje vážnosť a dôsledky tohto činu, skutok oľutoval a v danom konaní bolo súdnou znalkyňou preukázané, že jeho schopnosť zaistiť zdravý fyzický a psychický vývin maloletých detí a ich potreby je rovnaká ako u matky. Dal do pozornosti, že znalkyňa mala pri vyhotovovaní znaleckého posudku informáciu o tej skutočnosti, že otec matku napadol v prítomnosti detí. Zdôraznil, že nikdy sa voči maloletým deťom nedopustil násillia, nepreukázala sa u neho tendencia k agresívnemu správaniu a nepreukázali sa u neho žiadne ukazovatele závažnejšej psychopatológie. Tvrdenia matky v tomto smere považoval za domnienky. Mal za to, že matka nepredložila žiadne dôkazy na preukázanie jeho neschopnosti sa o deti postarať. Uviedol, že deťom sa venuje v plnej miere, v čase, kedy sú u neho. Poukázal na to, že matka pracuje v E.i, za prácou denne dochádza, deťom sa venujú starí rodičia. Rovnako poukázal na závery znaleckého posudku, v ktorom je zdôraznené, že obaja rodičia majú adekvátne rodičovské kompetencie, každý z nich dokáže pozitívne výchovne vplyvať na deti. V celom rozsahu súhlasil s odôvodnením napadnutého rozsudku vo vzťahu ku zvereniu maloletých detí do striedavej starostlivosti rodičov. Uviedol, že vďaka množstvu neodkladných opatrení mal možnosť tráviť čas s deťmi a preukázať schopnosť postarať sa o ne. Nesúhlasil so spochybňovaním vyjadrení maloletých detí. Potvrdil, že vyjadrenie G. bolo menené, avšak mal za to, že názory menila kvôli tomu, aby neublížila matke. Uviedol, že obe deti sú vo veku, kedy sú schopné vyjadriť svoj názor, tak ako ho cítia a preto je nevyhnutné naň prihliadať. Poukázal na pohovor vykonaný s deťmi kolíznym opatrovníkom dňa 14.02.2018, t.j. po vyhlásení rozsudku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu a deň pred pojednávaním v danej veci. Zdôraznil, že pohovor bol vykonaný na podnet matky na úrade a kolízny opatrovník aj napriek tomu, odporučil zveriť deti do osobnej starostlivosti otcovi. Za domnienky matky považoval jej úvahy o preferovaní zverenia detí do jej osobnej starostlivosti znalkyňou v súvislosti s navrhovaným širším stykom otca s deťmi. Poukázal na to, že matka v konaní nenavrhol vypočuť znalkyňu, ani nenapadla znalecký posudok. Vyslovil názor, že matka hľadá dôvody ako nemôže fungovať striedavá starostlivosť o deti a zabúda na to, že bez jeho súhlasu presťahovala deti do iného mesta a prihlásila ich na iné školy. Uviedol, že je pre neho akceptovateľné, aby deti navštevovali školu v E., kde matka pracuje. Oslovil viacero škôl za účelom nájsť vhodnú školu pre deti, pričom matku požiadal elektronicky o stanovisko, na čo reagovala tak, že školu bude riešiť po právoplatnosti skončenia konania. Mal za to, že deti nemajú zdravotne taký špecifický stav, aby nemohli navštevovať, napr. základnú školu v R., kam sa G. chcela vrátiť. Zdôraznil, že rodičia majú právo podieľať sa na výchove maloletých detí, čo je v ich najlepšom záujme. Uviedol, že matka uniká pred reálnymi možnosťami, z ktorých jednou je návrat do R., nič jej nebráni, aby presunula mobilný dom na pozemok v R., čím by sa prispôsobila potrebám maloletých detí. Pokiaľ nie je schopná zabezpečiť deťom dlhodobé bývanie, môžu deti bývať u neho. Vyslovil ochotu matke vypomáhať s bývaním v R. a starostlivosťou o deti. Zdôraznil, že matka odmieta návrhy na riešenie bytovej otázky nájmom bytu v R. bez ohľadu na prejavenú vôľu detí. Stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie, ktoré kopírujú zásady Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR a § 24 ods. 4 Zákona o rodine. Zdôraznil, že na psychiku detí veľmi pôsobí i odmietavé správanie matky smerom k nemu. Poukázal na to, že v konaní nebolo zistené, že by styk otca s deťmi negatívne na ne vplýval. V ďalšom podaní otec uviedol, že vzhľadom k tomu, že manželstvo rodičov bolo právoplatne rozvedené a aktuálne neexistuje úprava pomerov k maloletým deťom, prihlásil obe deti do Základnej školy na Q. ul. v R., na ktorej si G. plnila školskú dochádzku aj v minulosti. Urobil tak na základe želaní detí, ktoré verbalizovali vôľu vrátiť sa do R.. V tejto súvislosti došlo ku konfliktu, keďže deti do školy nastúpili, avšak matka s tým nesúhlasila. Aktuálne sa s maloletými deťmi stretáva každý nepárny víkend od piatku od 17.00 hod. do nasledujúcej

neделе do 19.00 hod.. Poukázal na aktuálne vyjadrenie maloletých detí, ktoré uviedli, že G. chce bývať s matkou a s otcom byť častejšie, G. sa vyjadrila, že by chcela, aby v R. bývala s otcom aj jej sestra. Znalecký posudok predložený matkou považoval za tendenčný, neobjektívny a účelový. Zdôraznil, že tento bol vypracovaný bez jeho informovania a prítomnosti. Mal za to, že matka nerešpektuje prania detí. Dal do pozornosti, že matka si zakúpila motorové vozidlo za cenu XX.XXX eur, odmieta sa vrátiť do R., zneužíva svoje postavenie dominantného rodiča, uspokojuje svoje záujmy pred záujmami detí.

5. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca k odvolaniu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zdôraznila, že domáce násilie nie je konkrétnym trestným činom zakotveným v Trestnom zákone a možno ho zahrnúť pod viaceré trestné činy, pričom každý prípad treba posudzovať jednotlivo. Skutočnosť, že otec sa dopustil násilia voči nej potvrdili i svedkovia a tento spáchaný skutok bol zásahom do jej integrity ako blízkej osoby maloletých detí. Tvrdenia otca o jej domnienkach v tomto smere považovala za sponchybniteľné, keďže skutok bol preukázaný a otec bol zaň odsúdený. Zdôraznila, že deťom sa venuje, riadne sa o ne stará, pracuje, pomáhajú jej rodičia. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 15.02.2018 uviedla, že postup kolízneho opatrovníka napadla sťažnosťou podanou na ÚPSVaR Bratislava. Mala za to, že otec bagatelizuje zdravotný stav maloletých detí a nie je ochotný rešpektovať potrebu ich vzdelávania v špeciálnej vzdelávacej inštitúcii a osobitné hodiny logopéda. K námietkam o jej dochádzke do práce do E. poukázala na to, že mnoho ľudí cestuje za prácou mimo svojho mesta a prekonáva určité vzdialenosti. V súčasnom zamestnaní dosiahla pracovné a mzdové postavenie, nevidí dôvod vzdať sa tohto zamestnania len z dôvodu vzdialenosti, ktorá je v tomto prípade relatívna. Poukázala na to, že vo H. sú náklady na život výrazne nižšie ako v Bratislave a okolí a zároveň jej tu pomáhajú rodičia, pričom deti majú vo H. veľmi dobré podmienky na realizáciu, rozvoj a vlastné predstavy o svojom voľnom čase, venujú sa cyklistike, korčuľovaniu, plávaniu, jazde na koni, majú domáce zvieratká, stretávajú sa s kamarátkami. Spochybnila tvrdenia otca o mobilnom dome a jeho presúvaní, keďže ide o klasickú drevostavbu zhotovenú vo výrobnnej hale a prevezenú na pozemok, ide o plnohodnotné bývanie, finančne menej nákladné. V ďalšom sa pridriavala svojho predchádzajúceho vyjadrenia. Poukázala na pripojený súkromný znalecký posudok vypracovaný PhDr. G. T., PhD., č. 87/2018, znalkyňou z odboru psychológia a vyslovila názor, že znalecký posudok preukazuje odôvodnenosť ňou podaného odvolania voči rozsudku. V ďalšom podaní matka vyslovila názor, že ani po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, nenastala situácia, že by nariadené neodkladné opatrenie zaniklo, keďže nebolo súdom zrušené. Dala do pozornosti, že s otcom maloletých detí uzavreli rodičovskú dohodu ohľadne styku otca s maloletými deťmi v čase letných prázdnin v roku 2018, ktorú rešpektovala. Otec jej však deti po ukončení styku v lete nevrátil a prihlásil ich do školy v R. bez jej vedomia a súhlasu. Obe deti ZŠ na Q. navštevovali v dňoch 3. a 4.9.2018, avšak na jej námietky riaditeľka školy uznala, že deti sú v jej škole protiprávne, a uvedené oznámila otcovi. Zdôraznila, že obe deti sa vyjadrili pred riaditeľkou a ďalšou zamestnankyňou školy, že chcú odísť s matkou. Mala za to, že otec porušil vykonateľné a záväzné neodkladné opatrenie a doposiaľ neuhradil výživné za mesiace september a október 2018. Popísala situácie nasledujúcich dní, kedy nadobudla obavy, že jej otec deti nevráti vôbec.

6. V ďalšom podaní otec poukázal na neochotu matku dohodnúť sa na úprave styku s maloletými deťmi počas školského roka a skutočnosť, že je nútený riadiť sa rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/35/2017-230 a 11CoP/36/2017, keďže matka inú formu stretávania neakceptuje. Uviedol, že od januára 2018 sa zmenili jeho pomery, dosahuje príjem vo výške XXX eur netto a XX eur z poistenia, jeho pravidelné náklady predstavujú XXX,XX eur netto, vrátane splátky hypotéky v sume XXX,XX eur mesačne. Jeho príjem nepostačuje na pokrytie základných potrieb a finančne mu vypomáhajú rodičia. Poukázal na jeho obmedzené možnosti, vzhľadom na zdravotný stav (je epileptik a má zákaz pracovať v noci). Uviedol, že sa snaží brigádovať a z tejto práce má príjem XX eur až XXX eur. Poukázal na rozsah ním tráveného času s maloletými deťmi a realizované príspevky na deti z jeho strany od januára 2018 vo výške X.XXX eur na každé z detí. Zdôraznil, že má záujem o aktívnu rolu otca v živote maloletých dcér, ktorým sa venuje a pripravuje im program aj počas prázdnin, pre deti má zabezpečené stabilné prostredie. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Alternatívne navrhol deti zveriť do jeho osobnej starostlivosti a v prípade zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matke navrhol určiť výživné na deti po XX eur mesačne na každé dieťa s tým, že zročné výživné nevzniklo a navrhol upraviť jeho styk s maloletými deťmi počas bežného roka na každý prvý, druhý, štvrtý víkend v mesiaci od piatku od 17.00 hod. do nedele do 19.00 hod., počas prázdnin a sviatkov, v čase letných prázdnin od posledného dňa vyučovania pred začiatkom letných prázdnin od 17.00 hod. do 15.7. do 19.00 hod., od 01.08. od 10.00 hod. do 15.8. do 10.00 hod., každý nepárny rok od 27.12. od 17.00 hod. do 19.00 hod. posledného dňa zimných prázdnin, každý páry rok od posledného dňa vyučovania pred zimnými prázdninami od 17.00 hod. do 31.12. do 19.00 hod., každý rok počas jarných prázdnin počnúc posledným

dňom školského vyučovania od 17.00 hod. do posledného dňa školských prázdnin do 19.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý páry rok počnúc posledným dňom školského vyučovania od 17.00 hod. do Veľkonočnej nedele do 19.00 hod., počas jesenných prázdnin každý rok počnúc posledným dňom školského vyučovania od 17.00 hod. do posledného dňa prázdnin, počas polročných prázdnin každý rok počnúc posledným dňom školského vyučovania od 17.00 hod. do posledného dňa školských prázdnin do 19.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté deti odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska a otec je povinný vrátiť maloleté deti matke v mieste bydliska otca.

7. V odvolacom konaní, na pojednávaní pred odvolacím súdom, právna zástupkyňa matky zotrvala na svojich prednesoch. Uviedla, že deti nie sú v dobrej psychickej pohode a poukázala na súkromný psychologický posudok. Navrhla zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, určiť výživné po XX eur mesačne na každé dieťa a upraviť styk otca s deťmi. Poprela tvrdenia otca o nechote dohodnúť sa s poukazom na rokovania o styku počas jarných prázdnin. Mala za to, že otca diskvalifikuje aj skutočnosť, že deti prihlásil bez vedomia matky do školy v R., kedy vznikla nepríjemná situácia pre dospelých účastných na stretnutí, aj pre deti. Ocom navrhovanú úpravu styku na tri víkendy v mesiaci považovala za neprimeranú. Súhlasila s tým, aby otec trávil s deťmi celé jarné, jesenné a polročné prázdniny každý rok. Žiadala zväziť posunutie času odovzdávania detí otcovi od 18.00 hod., pretože v práci končí o 16.30 hod., cesta domov jej trvá 55 minút. Dala do pozornosti, že sama navrhla, že bude chodiť pre deti po skončení styku. Považovala za nemysliteľné a nelogické, aby deti otcovi odovzdávala v mieste jeho bydliska. Matka potvrdila, že otec má deti každý druhý víkend, môže si s nimi telefonovať, môžu byť v kontakte, výživné platí vo výške XXX eur mesačne od novembra 2018, na základe rozhodnutia súdu platil XXX eur, po prázdninách nezaplatil v septembri a v októbri, čo rešpektovala a neriešila to. Uviedla, že staršia dcéra nechce veľmi chodiť k otcovi, mladšia je u otca radšej. S výživným vo výške XX eur mesačne na každé dieťa súhlasila.

8. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní pred odvolacím súdom poukázala na vyjadrenie a vôľu detí byť u obidvoch rodičov, pričom sa zmenil len postoj staršej dcéry. Zotrvala na návrhu, aby deti trávili polovicu sviatkov u otca. Mala za to, že striedavá osobná starostlivosť nie je nereálna, matka chodí pracovať do E., deti by mohli chodiť do školy v E.. Zdôraznila, že odsťahovanie matky do H. nie je z ekonomických dôvodov, ani v záujme maloletých detí. Otec sa o deti vie postarať, deti sa ho neboja. Mala za to, že matka by mala prevziať zodpovednosť za situáciu, ktorá vznikla a mala by sa presťahovať do E., mohla by sa potom viac venovať deťom. Otec pred odvolacím žiadal o kompromisné riešenie, nakoľko s matkou sa dohodnúť nedá. Uviedol, že deťom sa venuje, učia sa aj u neho. Zotrval na svojich vyjadreniach. Mal za to, že cestovanie je menšie zlo pre deti, ako keby s ním nemali byť, nepovažuje ho za zaťažujúce, snaží sa nájsť najlepšie riešenie. Chcel vyhovieť želaniu dcéry, ktorá mu povedala, že chce byť s ním rovnako ako s mamou. Poukázal na vyjadrenie G., že by chcela byť s ním každý deň aspoň hodinu a cez víkendy.

9. Kolízny opatrovník pred odvolacím súdom navrhol maloleté deti zveriť matke, otcovi určiť výživné na deti vo výške po XX eur mesačne v zmysle dohody rodičov a otcovi určiť široký styk. Poukázal na vyjadrenie detí, ktoré uviedli, že by sa chceli rozdeliť len na krátku dobu. Miesto odovzdania a preberania detí navrhol bydlisko otca. K návšteve školy maloletých detí v E. i dal do pozornosti, že toto je podmienené prihlásením bydliska detí v E.. Mal za to, že pre deti je zaťažujúce, aby každý deň takýmto spôsobom cestovali.

10. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 30.04.2019 vyplýva, že dňa 23.04.2019 bol vykonaný pohovor s maloletými deťmi, v rámci ktorého maloletá G. uviedla, že by chcela bývať u mamy, bolo by jej smutno, ak by ich rodičia rozdelili. G. sa vyjadрила, že by chcela byť s oboma rodičmi. Zároveň je v správe konštatované, že deti majú u otca vytvorené podmienky ich zdravý psychický a fyzický vývin. Súčasťou správy je i informácia zo Základnej školy vo H., ktorú navštevuje maloletá G. od septembra 2016, s hodnotením, že starostlivosť o maloletú je zabezpečovaná matkou na veľmi dobrej úrovni. Zo správy Súkromnej základnej školy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou v U. vyhotovenej dňa 02.05.2019 je zrejme, že G. navštevuje 2. ročník školy, dosahuje veľmi dobré výsledky, chodí slušne upravená, je samostatná, spolupráca s matkou je na veľmi dobrej úrovni, G. má pekný vzťah k matke a starým rodičom.

11. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), s nariadením odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletých detí je možné vyhovieť.

12. V danej prejednávanej veci súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov a rozhodol o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoде. Matka podala odvolanie len voči výrokom rozsudku o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoде. Odvolací súd preto označuje účastníkov konania ako matka a otec.

13. V prvom rade odvolací súd udáva, že v konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je potrebné primárne prihliadať na najvyšší záujem dieťaťa a jeho ochranu. Odvolací súd po vyhodnotení všetkých skutočností prejednávaneho prípadu a vykonaní a doplnení dokazovania v rámci odvolacieho konania, dospel k záveru, že je dôvodná zmena rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o striedavej osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti a s tým súvisiacim výrokom o výživnom a určení styku otca s maloletými deťmi. Odvolací súd nespochybňuje záver, že zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sleduje právo maloletých detí na rovnocenný kontakt s rodičmi, právo na ich výchovu a zabezpečenie starostlivosti o ne tak matkou, ako aj otcom. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že obaja rodičia spĺňajú podmienky pre zverenie detí do ich osobnej starostlivosti, obaja rodičia sú spôsobilí deti vychovávať, obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o deti záujem, majú vytvorené podmienky. V danom prípade je však nevyhnutne potrebné vec posúdiť komplexne a prihliadať na špecifickosť prípadu, ktorá spočíva vo vzdialenosti bydliska matky a otca (123 km) a aktuálny stav, kedy maloleté deti žijú s matkou vo H. a navštevujú školy vo H. a U.. Denné prekonávanie takýchto vzdialeností je pre maloleté deti neprijateľné a nezabezpečuje im lepšie podmienky. Skutočnosť, za akých podmienok došlo k zastabilizovaniu maloletých detí vo H., kedy matka odišla s deťmi bez súhlasu otca, prehlásila im miesto pobytu a zvolila pre ne školy výhradne podľa vlastného uváženia, nemôže byť aktuálne na ujmu detí, ktoré sú vo veku takmer 11 a 9 rokov. Odvolací súd však považuje za potrebné uviesť, že takéto svojvoľné konanie matky je neakceptovateľné, keďže zmena miesta bydliska detí a zmena školy sú podstatné veci týkajúce sa maloletých detí a v prípade nezhody rodičov, rozhodovanie o nich podlieha schváleniu súdom. Nie je možné súhlasiť s argumentom otca o možnosti realizácie striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti a ich prípadným prihlásením do školy v E., resp. presťahovaním sa matky s deťmi do E. tak, aby sa vzdialenosť bydlísk rodičov redukovala. Podľa názoru odvolacieho súdu aj prípadná zmena školy a ich nástup do základnej školy v E., za splnenia predpísaných podmienok, by bola pre maloleté deti neúmerne zaťažujúca vzhľadom na ich vek. Prekonávanie vzdialenosti ciest by sa síce zmenšila v čase, kedy by boli v starostlivosti otca, avšak v ďalšom týždni, kedy by starostlivosť o ne zabezpečovala matka, by boli deti nútené denne v ranných aj popoludňajších hodinách dochádzať z H. do E. vzdialeného cca 100 km a bolo by otázne, kde by trávil čas po skončení vyučovania do času, kým by matke skončila pracovná doba. Takáto forma zabezpečenia starostlivosti o deti za danej situácie by rozhodne nebola v súlade so záujmom maloletých detí. Odvolací súd súhlasí s námietkou matky o tom, že ju nemožno nútiť presťahovať sa s deťmi do iného mesta. Odvolací súd rovnako prihliadal na aktuálny názor maloletých detí vyjadrený v rámci odvolacieho konania. V prvom rade je potrebné konštatovať, že maloletá G. aj G. sú vo veku, kedy dokážu vyjadriť svoj názor, dokážu prejavovať a vysloviť svoje želanie a predstavy. Rovnako je treba konštatovať, že deti vedia posúdiť, či je pre ne vhodné ich vzájomné dlhodobé odlúčenie, resp. či by bolo vhodné ich rozdelenie. Z ich prejavov a vyjadrení je nesporné, že deti majú radi matku aj otca, k obom majú vytvorený blízky vzťah, avšak v domácnosti matky si zvykli, majú záujem v nej zotrvať a s otcom tráviť spoločný čas a robiť si program. Pokiaľ matka poukazovala na rozdielne vyjadrenia detí a nemožnosť prihliadať na ich názor, odvolací súd na danú námietku neprihliadal vychádzajúc z aktuálneho vyjadrenia maloletých detí. K námietkam matky vo vzťahu k trestnému činu spáchanému otcom voči nej, odvolací súd poznamenáva, že v konaní bolo preukázané, že otec pochybil, za trestný čin bol odsúdený. Spáchanie trestného činu otca voči matke však nenasvedčuje tomu, že by mal otec narušený vzťah k maloletým deťom. Odvolací súd neprihliadol na súkromný znalecký posudok vypracovaný na objednávku matky bez účasti otca, považujúc ho za neobjektívny. Na námietky matky voči znaleckému posudku PhDr. T. rovnako neprihliadal, keďže vychádzal z aktuálneho stavu v čase rozhodovania v odvolacom konaní. Tu je potrebné uviesť, že znalecký posudok bol vypracovaný v roku 2017, teda vzhľadom na súčasnú situáciu je neaktuálny. Po komplexnom posúdení všetkých dôkazov vykonaných v konaní, odvolací súd s prihliadnutím na záujem maloletých detí, rodinnú situáciu, názor maloletých detí a vzťahové väzby medzi rodičmi a deťmi, dospel k záveru o potrebe zmeniť výrok napadnutého rozsudku a maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky zabezpečiac, aby deti neboli vystavené v dôsledku konfliktu rodičov neprímernej záťaži. V danom prípade je však nevyhnutné apelovať na oboch rodičov, aby svoju komunikáciu viedli korektne bez negatívnych emócií, svojim deťom vytvorili láskyplné prostredie, v ktorom budú vyrastať spokojne a šťastne. Odvolací súd mal preukázané, že deti sú v domácnosti matky spokojné, škola neavizovala výchovné a školské problémy u detí.

Odvolačný súd po vyhodnotení a preskúmaní všetkých dôkazov v konaní dospel k záveru, že v záujme maloletých detí je zabezpečiť im stabilitu prostredia, kontaktov a režimu, ktorý zverením maloletých do osobnej starostlivosti matky bude zachovaný.

14. S prihliadnutím na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí, odvolací súd zmenil aj výrok o výživnom tak, že otcovi určil výživné na maloleté deti. Tu je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie pre posúdenie určenia výšky výživného s prihliadnutím na vek detí, zabezpečenie ich potrieb, príjmov a pomerov rodičov a ich schopností a možností. Nadobudnutím právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva vznikne otcovi povinnosť pravidelne prispievať na výživu maloletej G. a G. výživným vo výške po XX eur mesačne. Odvolací súd akceptoval dohodu rodičov o výživnom a ich súhlasné stanovisko k výške výživného prihliadajúc na príjmy a pomery na strane rodičov. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka dosahuje príjem vo výške XXX eur mesačne netto, otcov príjem činí XXX eur mesačne netto, pričom otec má zdravotné problémy, ktoré ho obmedzujú vo výkone práce. Zároveň zohľadnil aj strávený čas otca s maloletými deťmi v zmysle rozhodnutia súdu, počas ktorého otec bude maloletým deťom poskytovať plnenia. Odvolací súd zdôrazňuje, že pod odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa treba rozumieť zabezpečenie všetkých potrieb týkajúcich sa bývania, stravovania, zdravotnej starostlivosti, školských a mimoškolských aktivít, ako aj mimoriadnych výdavkov.

15. Vzhľadom na zmenu napadnutého výroku rozsudku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, odvolací súd považoval za potrebné upraviť styk otca s maloletými deťmi v širšom rozsahu. Pri úprave styku zohľadnil názor detí a vychádzal z aktuálneho nastavenia, realizácie styku otca s maloletými a zohľadnil vzdialenosť bydliska rodičov. Akceptoval návrh otca na rozsah stretnutí počas bežného školského roka tri víkendy v mesiaci považujúc ho za primeraný veku maloletých detí, ich potrebám a sledujúc aj záujem maloletých detí na pravidelné stretávanie s otcom a trávenie spoločného času. Odvolací súd dáva do pozornosti otca potrebu vziať v úvahu názor staršej dcéry G. a prispôbiť sa jej v prípade, ak nebude mať vôľu tráviť čas s ním v celom rozsahu (tretí víkend). Úprava styku kopíruje v prvom rade prejavovaný názor maloletej G.. Pre zachovanie súrodeneckých väzieb odvolací súd rozhodol o styku detí s otcom tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Rovnako odvolací súd dospel k záveru o potrebe úpravy styku otca s maloletými aj počas prázdnin a sviatkov v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozsudku prihliadajúc na vek detí, právo styku maloletých s otcom a naopak, vytvorenie si spoločného programu a aktivít aj počas prázdnin a sviatkov, právo otca venovať sa deťom, tráviť s nimi aj čas dovolenky. Otec aj matka sú povinní zariadiť si svoje záležitosti tak, aby sa styk otca s deťmi realizoval a aby nedošlo k narušeniu citovej väzby medzi otcom a dcérami. Nastavený rozsah styku sleduje záujem maloletých detí a zodpovedá ich veku. Odvolací súd nezohľadnil návrh matky na zmenu času odovzdávania a preberania detí majúca za to, že matka si musí záležitosti zariadiť tak, aby boli deti včas otcovi odovzdané. Skutočnosť, že pracuje mimo miesta bydliska a vzdialenosť bydlísk rodičov je nemalá spôsobilá matka. Návrhu otca na úpravu styku aj počas polročných prázdnin odvolací súd nevyhovел s prihliadnutím na nastavený rozsah styku tri víkendy v mesiaci. Odvolací súd považoval za spravodlivé počas bežného školského roka určiť miesto odovzdania maloletých detí po zrealizovanom styku otca s nimi v bydlisku otca s tým, že matka si deti vyzdvihne. Odvolací súd zdôrazňuje, že riadna a vhodná komunikácia medzi rodičmi je nevyhnutná pre fungovanie rodičov a detí, zabezpečenie spokojnosti maloletých a ich zdravého psychického a fyzického vývinu.

16. S poukazom na uvedené, odvolací súd vyhodnotil odvolanie matky v napadnutej časti ako dôvodné, a podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zverení, výživnom a styku.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Matka síce napadla odvolaním aj výrok rozsudku o trovách konania, avšak odvolanie v tomto smere neodôvodnila, iba navrhla, aby súd rozhodol v súlade s ust. § 52 CMP.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).